

Załącznik do Uchwały
Zarządu Banku Spółdzielczego w Biłgoraju
Nr 14/49/SZRiA/2024 z dnia 24 kwietnia 2024r.

Załącznik do Uchwały
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Biłgoraju
Nr 2/24/2024 z dnia 26 kwietnia 2024r.

Bank Spółdzielczy w Biłgoraju
Grupa BPS

Ujawnienie informacji

**w zakresie adekwatności kapitałowej, wynagrodzeń oraz innych informacji
- według stanu na dzień 31 grudnia 2023r.**

Biłgoraj, kwiecień 2024r.

Spis treści

I. Wstęp	3
I.1 Informacje ogólne o Banku oraz ujawniane zgodnie z art. 111a ustawy Prawo bankowe	3
I.1.1 Informacje o działalności Banku w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia CRR za dany rok obrotowy	3
I.1.2 Informacja o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej	4
II. Informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 z późniejszymi zmianami	4
II.1 Najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia CRR.....	4
II.2 Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej ..	6
II.2.1 System zarządzania ryzykiem	6
II.2.2 System kontroli wewnętrznej	10
II.3 Opis polityki wynagrodzeń, informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.....	12
II.4 Informację o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe	15
III. Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym zgodnie z Rekomendacją M	17
IV. Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem płynności zgodnie z Rekomendacją P	19
V. Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w bankach zgodnie z Rekomendacją Z	22
V.1 Zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającego z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów	22
V.2 Informacje dotyczące wskaźnika maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym	24
V.3 Informacje dotyczące minimalnego czasu pracy członków Rady Nadzorczej Banku	24
V.4 Zakończenie	24

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Oświadczenie Zarządu Banku

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanego dalej Rozporządzeniem CRR, w części ósmej oraz Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2021/637 z dnia 15 marca 2021r. oraz Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Biłgoraju dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem”, według stanu na 31 grudnia 2023r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) stosuje pominięcie informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. Zamieszczone dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności z „Rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Biłgoraju za rok zakończony dnia 31 grudnia 2023r.”
4. Komórka ds. zgodności dokonała oceny informacji poprzez przeprowadzenie weryfikacji zgodności ich zakresu z zakresem ujawnianych informacji określonych w Polityce informacyjnej.
5. Informacje oraz Polityka informacyjna odnosząca się m.in. do zakresu, częstotliwości oraz formy i miejsca ogłaszania informacji podlegających ogłaszaniu, dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Banku www.bsbilgoraj.pl, a tym samym są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku.
6. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w złotych polskich (PLN), w zaokrągleniu do tysiąca złotych, bez miejsc po przecinku.

I.1. Informacje ogólne o Banku oraz ujawniane zgodnie z art. 111a ustawy Prawo bankowe

1. Informacje dotyczące Banku Spółdzielczego w Biłgoraju ujawniane są raz do roku, zgodnie z art. 111 a ustawy Prawo bankowe.
2. Bank Spółdzielczy w Biłgoraju nie działa w ramach żadnego z holdingów, o których mowa w art. 141 f ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Stąd też niniejsza informacja nie zawiera danych, o których mowa w art. 141 f ust. 1 ustawy Prawo bankowe, tj. w zakresie przedmiotu umowy oraz jej kosztów. Bank nie zawarł takiej umowy.

I.1.1. Informacje o działalności Banku w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia CRR za dany rok obrotowy

1. Bank Spółdzielczy w Biłgoraju z siedzibą w Biłgoraju przy ulicy Pocztowej 3, wpisany jest do Rejestru Przedsiębiorców Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.
2. Bank rozpoczął działalność w 1926 roku. Zgodnie ze Statutem Bank działa na terenie województwa lubelskiego i powiatu niżańskiego w województwie podkarpackim.
3. Bank posiada jeden oddział w Goraju oraz punkty kasowe w Harasiukach, Aleksandrowie i Biłgoraju.
4. Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie.

5. Bank jest członkiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która jest jednostką zarządzającą, w rozumieniu przepisów rozdziału 3a ustawy z 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Celem systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, a także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków Spółdzielni oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola działalności członków Spółdzielni.
6. Bank nie posiada podmiotów zależnych.
7. Na koniec 2023 roku Bank zatrudniał 37 osób w pełnym wymiarze czasu pracy.
8. W 2023 roku Bank Spółdzielczy w Biłgoraju nie korzystał ze wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym.

I.1.2 Informacja o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej

1. Suma bilansowa wykazana w sprawozdaniu finansowym wynosiła 246 217 tys. zł.
2. Zysk przed opodatkowaniem stanowił kwotę 6 808 tys. zł.
3. Należny podatek dochodowy wyniósł 1 589 tys. zł.
4. Na 31 grudnia 2023r. wskaźnik ROA, czyli stopa zwrotu z aktywów Banku obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej, wyniósł 2,12%.

II. Informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 z późniejszymi zmianami

II.1 Najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia CRR

Bank Spółdzielczy w Biłgoraju uznany przez Komisję Nadzoru Finansowego za „małą i niezłożoną instytucję” w rozumieniu art. 4 ust 1 pkt 145 Rozporządzenia CRR oraz „instytucję nienotowaną” w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt. 148 CRR, raz do roku ujawnia najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia CRR. W poniższej tabeli zaprezentowane zostały najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447 CRR:

Tabela nr 1: - Najważniejsze wskaźniki (wzór Tabela EU KM1)

Tabela EU KM1		a	b
		31.12.2023r.	31.12.2022r.
	Dostępne fundusze własne (kwoty)		
1	Kapitał podstawowy Tier I	25 160	22 641
2	Kapitał Tier I	25 160	22 641
3	Łączny kapitał	25 160	22 641
	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	78 157	78 267
	Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	30,4232	28,7196
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	30,4232	28,7196
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	30,4232	28,7196

	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000	8,0000
	Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000	2,5000
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	0,00	0,00
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	0,00	0,00
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	0,00	0,00
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00	0,00
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00	0,00
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5000	2,5000
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000	10,5000
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	22,4238	19,3052
	Wskaźnik dźwigni		
13	Miara ekspozycji całkowitej	246 549	238 919
14	Wskaźnik dźwigni (%)	10,2049	9,4766
	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	0,00	0,00
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,00	0,00
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000	3,0000
	Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	0,00	0,00
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000	3,0000
	Wskaźnik pokrycia wpływów netto*		
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	82 745	69 375
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	29 119	33 896
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	2 666	4 739
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	26 453	29 157
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	312,8016	237,8403

	Wskaźnik stabilnego finansowania netto*		
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	200 253	189 201
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	122 920	124 908
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	162,9133	151,4700

II.2 Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje system zarządzania, stanowiący zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, zachodzących w Banku oraz do oceny prowadzonej działalności bankowej.
2. System zarządzania ma charakter sformalizowany, ujęty jest w pisemne strategie, polityki, instrukcje, regulaminy.
3. Organami zarządzającymi w Banku jest Zarząd Banku - pełniący funkcję kierowniczą oraz Rada Nadzorcza - pełniąca funkcję nadzorczą.
4. Działalność Banku zorganizowana jest w trzech pionach:
 - I - pion organizacji i nadzoru, podlegający Prezesowi Zarządu;
 - II - pion handlowy, podlegający Członkowi Zarządu ds. handlowych;
 - III - pion finansowy, podlegający Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowo- księgowych.
5. System zarządzania obejmuje procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach - Radzie Nadzorczej Banku, naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych. Sposób postępowania opisuje szczegółowo: „Polityka zgłaszania naruszeń przepisów prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych” oraz „Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności”.

II.2.1. System zarządzania ryzykiem

1. System zarządzania ryzykiem w Banku jest to system funkcjonujący w ramach systemu zarządzania w Banku, który ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:
 - 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko,
 - 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.
2. W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:
 - 1) opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
 - 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem,
 - 3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.
3. Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd i zatwierdzane przez Radę Nadzorczą Banku w formie strategii/polityk/. Podstawowym dokumentem określającym sposób zarządzania ryzykiem w Banku jest „Strategia zarządzania ryzykiem” przygotowana przez Zarząd i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku, która określa:
 - 1) zasady polityki Banku w zakresie ryzyka,
 - 2) organizację i strukturę zarządzania ryzykiem,
 - 3) profil ryzyka – aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt/tolerancję na ryzyko,
 - 4) zasady kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem.

4. Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Biłgoraju na lata 2020-2024”. Szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego określają odnoszące się do nich, obowiązujące w Banku wewnętrzne akty prawne, w szczególności polityki i instrukcje.
5. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowany poziom ryzyka, jaki Bank może ponosić.
6. Cele określające apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad o charakterze jakościowym.
7. W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, jednostki i komórki organizacyjne, wyznaczone komitety oraz pracownicy.
8. Zarządzanie ryzykiem realizowane jest na podstawie pisemnych i zatwierdzonych przez Zarząd wewnętrznych regulacji.
9. Za szczególnie istotne w działalności Banku uznawane są następujące rodzaje ryzyka:
 - 1) ryzyko kredytowe,
 - 2) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
 - 3) ryzyko walutowe,
 - 4) ryzyko płynności,
 - 5) ryzyko operacyjne,
 - 6) ryzyko braku zgodności.
10. Na proces zarządzania ryzykiem składają się następujące elementy:
 - 1) identyfikacja ryzyka - polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku;
 - 2) pomiar ryzyka - pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonanie kwantyfikacji ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar;
 - 3) ocena/szacowanie ryzyka - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem; w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka;
 - 4) monitorowanie ryzyka - polega na monitorowaniu odchyłeń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń);
 - 5) raportowanie ryzyka - polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz norma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców;
 - 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko, działania zarządcze - polega w szczególności na wydawaniu procedur wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie poziomu ryzyka;
 - 7) kontrola wewnętrzna - obejmuje mechanizmy kontroli ryzyka, badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz audyt wewnętrzny; celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem;
 - 8) działania zarządcze, polegające w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu tolerancji na ryzyko poprzez ustalenie wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.

11. Proces zarządzania ryzykiem, w szczególności częstotliwość pomiaru, monitorowania i raportowania danego rodzaju ryzyka, jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka.
12. Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy pomiaru ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności Banku oraz otoczenia, w którym Bank działa i są okresowo weryfikowane i walidowane.
13. Proces zarządzania danym rodzajem ryzyka oraz adekwatnością kapitałową jest uregulowany, adekwatnie do stopnia złożoności i istotności tego ryzyka, w politykach zarządzania danym rodzajem ryzyka, w polityce kapitałowej w Banku oraz w innych wewnętrznych aktach prawnych Banku, zaakceptowanych przez Zarząd Banku i/lub Radę Nadzorczą Banku. Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na wynik finansowy i kapitały (fundusze) Banku.
14. W Banku obowiązują wewnętrzne limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne, których wysokość jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu/tolerancji na ryzyko). Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość akceptuje Zarząd. Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka. Bank opracowuje plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, które mogą szczególnie istotnie wpłynąć na funkcjonowanie Banku, w szczególności plany awaryjne wymagane przez przepisy zewnętrzne.
15. Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Komitet Audytu, Zarząd Banku, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.
16. Bank alokuje zasoby niezbędne do efektywnego zarządzania ryzykiem, zapewnia adekwatny poziom merytoryczny pracowników wykonujących czynności związane z zarządzaniem ryzykiem, w szczególności poprzez rekrutację osób o odpowiednich kompetencjach oraz zapewnienie pracownikom szkoleń w zakresie zarządzania ryzykami.
17. Pracownicy uczestniczący w procesie zarządzania ryzykiem są zobowiązani do zapoznawania się z przepisami wewnętrznymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem oraz ich przestrzegania.
18. Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:
 - 1) pierwsza linia obrony (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, poprzez stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, gromadzenie oraz przekazywanie informacji dotyczących ryzyka do komórek zarządzających ryzykiem na drugim poziomie oraz monitorowanie poziome (weryfikację bieżącą i testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych ryzyka;
 - 2) druga linia obrony (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt a), a także działalność komórki ds. zgodności. Proces zarządzania ryzykiem w ramach drugiej linii obrony obejmuje również wdrażanie mechanizmów kontrolnych i ograniczających ryzyko w Banku, oraz nadzór nad ich stosowaniem i przestrzeganiem poprzez monitorowanie (weryfikację bieżącą i testowanie) poziome w obrębie drugiej linii obrony i pionowe wobec jednostek i komórek organizacyjnych Banku funkcjonujących w ramach pierwszej linii obrony;

3) trzecia linia obrony - którą stanowi audyt wewnętrzny.

Od dnia przystąpienia przez Bank (31.12.2015r.) do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

elementem procesu zarządzania ryzykiem w Banku są procedury kontrolne w ramach audytu wewnętrznego prowadzone przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, za pośrednictwem komórki audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony BPS, zgodnie z zasadami określonymi w Zasadach audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, stanowiącymi załącznik do Umowy Systemu Ochrony.

19. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne oraz pracownicy:

- 1) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad wdrożeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność na podstawie cyklicznych raportów ryzyka oraz wyników kontroli wewnętrznej, zatwierdza dokumenty strategiczne i polityki w obszarze zarządzania ryzykiem; zatwierdza strukturę organizacyjną Banku uwzględniającą wielkość ponoszonego ryzyka; zatwierdza poziom tolerancji/apetyt na ryzyko; określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności; nadzoruje wykonywanie przez członków Zarządu obowiązków w zakresie systemu zarządzania ryzykiem; nadzoruje opracowanie, przyjęcie i wdrożenie polityk i procedur, na podstawie których funkcjonuje w Banku system zarządzania ryzykiem;
- 2) Komitet Audytu – wspiera Radę Nadzorczą poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej Banku swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarze systemu zarządzania ryzykiem;
- 3) Zarząd Banku – odpowiada za opracowanie i wdrożenie regulacji wewnętrznych dotyczących systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem, a także za organizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem; wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości ponoszonego ryzyka; zapewnia, że system zarządzania ryzykiem jest skuteczny - to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania; podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem; zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem; podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu; podejmuje działania zmierzające do redukcji ryzyka, w przypadkach jego nadmiernego wzrostu; okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank;
- 4) Prezes Zarządu – nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku. Prezes w szczególności nadzoruje bezpośrednio zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność: Stanowiska zarządzania ryzykami i analiz, Komórki ds. zgodności oraz Zespół analiz, monitoringu i wierzytelności trudnych;
- 5) Komórka ds. zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych, przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających. Monitoruje i ocenia poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności. Projektuje przepisy wewnętrzne z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności. Gromadzi dane o zdarzenia ryzyka braku zgodności oraz odpowiada za zaprojektowanie i wprowadzenie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;

- 6) Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz – odpowiada za identyfikację czynników i źródeł ryzyka; przetwarzanie danych o ryzyku i pomiar lub szacowanie ryzyka, ocenę, kontrolę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka; pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej; przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu Banku dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka; udział w opracowywaniu przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową. Stanowisko stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, a także kontroluje przestrzeganie limitów wewnętrznych i zewnętrznych oraz przyjętego w Banku apetytu na ryzyko;
 - 7) Zespół analiz, monitoringu i wiarytelności trudnych – dokonuje oceny i weryfikacji poziomu oszacowań ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowań kredytowych, które ze względu na skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka wymagają niezależnej oceny; jest odpowiedzialny za: monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców, monitoring zabezpieczeń transakcji kredytowych oraz oceny ich wartości, weryfikację oceny wartości i adekwatności proponowanego zabezpieczenia transakcji obciążonej ryzykiem, w tym weryfikację oceny wartości oraz oceny ryzyka przyjęcia na zabezpieczenie nieruchomości, przygotowanie propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz propozycje tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych, zgodnie z nadanymi kompetencjami;
 - 8) pozostałe komórki i jednostki Banku – mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń;
 - 9) Kadra kierownicza Banku ma za zadanie kontrolę przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.
20. System zarządzania ryzykiem podlega cyklicznym przeglądom zarządczym w celu dostosowania do skali i struktury ekspozycji na ryzyko (profilu ryzyka) z uwzględnieniem: efektywności systemu zarządzania ryzykiem, aktualności wysokości strategicznych limitów tolerancji na ryzyko bankowe, zmian w strategii i działalności biznesowej, mających wpływ na poziom ryzyka w Banku, aktualnej struktury organizacyjnej, w szczególności wyznaczonej do zarządzania ryzykiem, zgodnie z dobrymi praktykami w zakresie zarządzania ryzykiem.

II.2.2. System kontroli wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
 - 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;
 - 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem;
 - 4) zgodność działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:
 - 1) poziom I to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
 - 2) poziom II to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez pracowników na specjalnie do tego powołanych niezależnych stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależne od zarządzania ryzykiem na Poziomie I oraz Komórka do spraw zgodności;
 - 3) poziom III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
3. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia:
 - 1) funkcję kontroli;
 - 2) komórkę ds. zgodności;
 - 3) komórkę audytu wewnętrznego.

4. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
5. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne istotnym procesom. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
 - 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.
6. Celem kontroli realizowanej na poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Kontrola realizowana na poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.

Kontrola realizowana na poziomie III jest to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Uczestników i Spółdzielni.
7. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Komórkę ds. zgodności.
8. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
9. Komitet Audytu opiniuje system kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. O wynikach corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Rada Nadzorcza informuje SSOZ.
10. Działalność Komórki ds. zgodności obejmuje zadania drugiej linii obrony (drugiego poziomu), polegające na:
 - 1) zapewnieniu zgodności w ramach funkcji kontroli;
 - 2) zarządzaniu ryzykiem braku zgodności na drugiej linii obrony (drugi poziom), tzn. z wyłączeniem zadań komórek i jednostek organizacyjnych pierwszej linii obrony (pierwszego poziomu).
11. Zapewnienie zgodności przez Komórkę ds. zgodności w ramach funkcji kontroli obejmuje:
 - 1) stosowanie mechanizmów kontrolnych w ramach działania komórki ds. zgodności;
 - 2) monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych w zakresie ryzyka braku zgodności poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie, na podstawie matrycy funkcji kontroli w zakresie celu „zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi” oraz planów testowania (kontroli wewnętrznej).
12. Szczegółowe dane o funkcjonującym systemie kontroli wewnętrznej znajdują się w opublikowanej odrębnie przez Bank na stronie: www.bsbilgoraj.pl informacji: Opis systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Biłgoraju.

II.3. Opis polityki wynagrodzeń, informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń

1. Mając na celu zapewnienie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcania do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka, wspieranie realizacji strategii działania i strategii zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie konfliktu interesów, adekwatne wynagradzanie pracowników za wykonaną pracę, a także motywowanie ich do osiągania wysokich wyników oraz realizacji celów strategicznych Banku, przyciąganie oraz zatrzymywanie wykwalifikowanych pracowników przy jednoczesnym zachowaniu równowagi pomiędzy przewagą konkurencyjną wynagrodzeń, a rentownością Banku, zapewnienie by system wynagradzania nie stanowił zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka lub niewłaściwej sprzedaży produktów, w szczególności uwzględniając prawa i interesy klientów oraz kształtowanie kultury organizacyjnej opartej na wynikach poprzez wynagradzanie pracowników za osiągnięcie trwałych wyników odpowiadających długofalowym interesom Banku, a także uwzględniając wymogi Rozporządzenia MFFiPR z 8 czerwca 2021r., Bank wprowadził Politykę wynagrodzeń.
2. Polityka wynagrodzeń uwzględnia przepisy:
 - 1) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
 - 2) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
 - 3) Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
 - 4) Ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami;
 - 5) Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/923 z dnia 25 marca 2021r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających kryteria służące ustaleniu obowiązków kierowniczych, funkcji kontrolnych, istotnych jednostek gospodarczych i znacznego wpływu na profil ryzyka istotnej jednostki gospodarczej oraz określające kryteria służące ustaleniu pracowników lub kategorii pracowników, których działalność zawodowa wpływa na profil ryzyka tych instytucji w sposób porównywalnie tak istotny jak w przypadku pracowników lub kategorii pracowników, o których mowa w art. 92 ust 3 tej dyrektywy;
 - 6) Wytycznych dotyczących prawidłowej polityki wynagrodzeń zgodnie z Dyrektywą 2013/36/WE – wydanych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2021/04);
 - 7) Wytycznych EBA dotyczących polityki i praktyk w zakresie wynagrodzeń w odniesieniu do sprzedaży i dystrybucji detalicznych produktów i usług bankowych – EBA/GL/2016/06 wydane przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego;
 - 8) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń;
 - 9) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (CRR) oraz przepisów implementujących w Polsce Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE (CRD IV) oraz Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/878 (CRD V);
 - 10) Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego Uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (Dz. Urz. KNF z 2014 r., poz. 17);
 - 11) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
 - 12) Rekomendacji S Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - 13) Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach.

3. Polityka wynagrodzeń obowiązująca w Banku określa ogólne zasady wynagradzania wszystkich pracowników, w tym pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, pracowników bezpośrednio zaangażowanych w sprzedaż produktów bankowych lub świadczenie usług bankowych bezpośrednio dla klientów, członków organów Banku i jest neutralna pod względem płci.
4. Neutralność wobec płci oznacza, że pracownicy, niezależnie od rodzaju płci, powinni być jednakowo wynagradzani za taką samą pracę lub pracę o równej wartości, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 65 dyrektywy 2013/36/UE oraz art. 157 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności rozumie się przez to płacę zasadniczą oraz wszystkie inne korzyści w gotówce lub naturze, otrzymywane przez pracownika bezpośrednio lub pośrednio z racji zatrudnienia od pracodawcy. W szczególności rozumie się przez to płacę zasadniczą oraz wszystkie inne korzyści w gotówce lub w naturze, otrzymywane przez pracownika bezpośrednio lub pośrednio z racji zatrudnienia, od pracodawcy.
5. Polityka wynagrodzeń obowiązująca w Banku określa:
 - 1) stałe składniki wynagrodzenia;
 - 2) zmienne składniki wynagrodzenia;
 - 3) zasady ustalania, wypłaty i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń.
6. W proces ustalania Polityki wynagrodzeń zaangażowani są:
 - 1) Rada Nadzorcza, która:
 - a) zatwierdza Politykę wynagrodzeń,
 - b) podejmuje decyzje w przedmiocie wynagrodzeń zmiennych w odniesieniu do członków Zarządu,
 - c) zatwierdza wynagrodzenie zmienne osoby odpowiedzialnej za kierowanie komórką ds. zgodności,
 - d) weryfikuje spełnienie kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzeń przed wypłatą tych wynagrodzeń,
 - e) zapoznaje się z rocznym raportem z przeglądu wdrożenia Polityki wynagrodzeń.
 - 2) Zarząd Banku, który:
 - a) projektuje i wprowadza Politykę wynagrodzeń oraz dba o jej aktualizację,
 - b) zatwierdza listę osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (funkcje kluczowe),
 - c) odpowiada za wdrożenie Polityki wynagrodzeń,
 - d) podejmuje decyzje w przedmiocie wynagrodzeń zmiennych w odniesieniu do podległych osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
 - 3) Stanowisko organizacyjno-administracyjne, prowadzące wykaz osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka oraz przedkłada go do zatwierdzenia Zarządowi Banku, dokonuje aktualizacji wykazu w przypadku zmian organizacyjnych.
 - 4) Główny księgowy, który dokonuje identyfikacji stanowisk objętych Polityką wynagrodzeń, dokonuje bieżącej identyfikacji w przypadku zmian organizacyjnych, kadrowych lub zmian w wysokości wynagrodzeń powodujących zidentyfikowanie pracowników jako istotnie wpływających na profil ryzyka Banku.
7. Wdrożenie Polityki wynagrodzeń podlega rocznemu przeglądowi, który przeprowadzany jest przez Stanowisko organizacyjno-administracyjne przy współudziale Komórki ds. kadr oraz Głównego księgowego. Przeglądem objęty jest również wykaz osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Wyniki przeglądu przedkładane są Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza przygotowuje i przedstawia raz w roku Zebraniu Przedstawicieli raport z oceny funkcjonowania Polityki wynagrodzeń w Banku. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona Polityka sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

8. Uwzględniając zasadę proporcjonalności, rozmiar prowadzonej działalności, wewnętrzną organizację oraz charakter, skalę i stopień złożoności działalności Bank nie powołuje komitetu ds. wynagrodzeń.
9. Polityka została opracowana z uwzględnieniem formy prawnej, w jakiej działa Bank Spółdzielczy w Biłgoraju, rozmiaru jego działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.
10. Polityka wynagrodzeń zakłada:
 - 1) wypłatę wynagrodzenia zmiennego w okresach rocznych;
 - 2) ocenę wyników obejmującą okres 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością gospodarczą;
 - 3) możliwość wstrzymania, ograniczenia, odmowy wypłaty lub realizacji zmiennych składników wynagrodzeń.
11. Wynagrodzenie stałe pracownika obejmuje stałe składniki wynagrodzeń, zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją, a także jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów prawa lub Regulaminu wynagradzania, przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom, nie związane z wynikami osiąganymi przez Bank lub wynikami pracy danego zidentyfikowanego pracownika. Dla uznania danego składnika za stały składnik wynagrodzeń stosuje się kryteria zgodne z Wytycznymi EBA/GL/2021/04.
12. Wynagrodzenie zmienne obejmuje zmienne składniki wynagrodzeń, zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników lub innych czynników określonych w Polityce wynagrodzeń.
13. Wynagrodzenie zmienne zidentyfikowanych pracowników podlega dostosowaniu do ryzyka, które dokonywane jest w trzech etapach:
 - 1) wyznaczania celów i rozliczania efektów pracy, w tym oceny poziomu realizacji celów i oceny ryzyka;
 - 2) przyznania wynagrodzenia zmiennego;
 - 3) wypłaty wynagrodzenia zmiennego.
14. Proces przyznania wynagrodzenia zmiennego obejmuje: określenie budżetu na wynagrodzenia zmienne, zgodnie z § 13 ust. 1, naliczenie wynagrodzenia zmiennego za dany okres oraz określenie wysokości wynagrodzenia zmiennego dla danego pracownika z uwzględnieniem korekty o ryzyko *ex ante* (korekta z góry, przed wystąpieniem zdarzenia – tzn. korekta uwzględniająca poziom wykonania wskaźników ryzyka).
15. Wypłata wynagrodzenia poddawana jest korekcie o ryzyko *ex post* (korekta po fakcie, po zaistnieniu zdarzenia), obejmujące zdarzenia wykryte *ex post* związane z ryzykiem, a dotyczące ostatnich 3 lat obrotowych poprzedzających rok wypłaty wynagrodzenia (np. obejmuje zjawiska, które spowodowały zmianę uprzednio ocenionych wskaźników ryzyka za lata poprzedzające rok wypłaty).
16. Osoba kierująca Komórką ds. zgodności, pracownicy komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych funkcji, a ich wynagrodzenie nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.
17. Ocena wyników całego Banku obejmuje ocenę spełnienia kryteriów ilościowych obejmujących koszt ryzyka, koszt kapitału i ryzyka płynności, a także wyniki Banku w perspektywie długoterminowej (3 letniej). Ocenie dokonywanej przez Radę Nadzorczą podlega stopień wykonania wskaźników:
 - 1) koszt ryzyka – jako wskaźnik należności zagrożonych z danego roku nie przekraczający o więcej niż 10% wartości planowanej (wg. planu finansowego) oraz brak przekroczeń limitów alokacji na ryzyka istotne;

- 2) koszt kapitału – wartość wskaźników rentowności osiągnięta co najmniej w wysokości wynikającej z planów, wartość współczynników kapitałowych jest nie mniejsza niż wymagana przepisami prawa oraz wytycznymi SSOZ;
- 3) ryzyko płynności – utrzymanie nadzorczych miar płynności w okresie ocenianego roku na poziomie nie niższym niż wymagane przepisami prawa oraz wytycznymi SSOZ;
- 4) wyniki Banku – osiągnięta wartość wyniku finansowego netto nie mniejsza, niż 80% wartości planowanej.

Ocenie podlega stopień wykonania wyżej wymienionych parametrów w odniesieniu do planu finansowego Banku na koniec każdego roku w okresie ostatnich trzech lat.

18. Wypłata wynagrodzenia zmiennego może być wstrzymana, ograniczona, a także może nastąpić odmowa wypłaty w następujących przypadkach:
 - 1) W przypadku zawarcia umów przewidujących świadczenie z tytułu rozwiązania umowy o pracę – zidentyfikowany pracownik może zostać pozbawiony wypłaty określonej w indywidualnej umowie o pracę odprawy lub rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy w przypadku ogłoszenia upadłości Banku lub wszczęcia postępowania naprawczego w stosunku do Banku. Bank przewiduje w umowie z osobą możliwość wstrzymania, ograniczenia lub odmowy wypłaty lub realizacji tego świadczenia w takiej sytuacji;
 - 2) odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy zidentyfikowanego pracownika, którego stosunek pracy ulegnie rozwiązaniu przed okresem trzech lat pozostawania na stanowisku kierowniczym, mogą zostać pomniejszone proporcjonalnie do okresu zatrudnienia na stanowisku powodującym zidentyfikowanie jako osoba objęta Polityką wynagrodzeń;
 - 3) wypłata wynagrodzenia zmiennego jest zmniejszana lub wstrzymywana, w sytuacji o której mowa w art. 142 Ustawy – Prawo bankowe.
19. Ustanie stosunku pracy zidentyfikowanej osoby w ciągu trzyletniego okresu oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do premii za okres jego pracy. W takiej sytuacji ocena pracy zidentyfikowanego pracownika, pod kątem wypłaty zmiennych składników obejmuje tylko i wyłącznie okres jego pracy w Banku w trakcie trzyletniego okresu oceny.
20. Łączna kwota wynagrodzenia zmiennego przyznawanego pracownikowi, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka, nie może przekraczać równowartości w złotych 50 000 euro, ani jednej trzeciej łącznego wynagrodzenia.
21. Całkowite wynagrodzenie zmienne przyznane przez Bank pracownikom nie może ograniczać zdolności Banku do utrzymania lub przywrócenia prawidłowej bazy kapitałowej w dłuższym okresie i powinno uwzględniać interesy udziałowców, deponentów i wszelkich innych zainteresowanych stron. Wynagrodzenie zmienne nie powinno być przyznawane ani wypłacane, jeżeli skutkowałoby to utratą prawidłowej bazy kapitałowej.

II.4. Informacja w o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

1. Członkowie Zarządu Banku oraz Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust.7 Rozporządzenia nr 575/2013, lub podmiotach w których bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia nr 575/2013.
2. Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając według „Regulaminu pracy Rady Nadzorczej” oraz „Polityki oceny odpowiedzialności Członków Zarządu, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Biłgoraju”, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata.

3. Zgodnie z przyjętą „Polityką oceny odpowiedniości Członków Zarządu, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Biłgoraju”, Rada Nadzorcza dokonuje oceny odpowiedniości poszczególnych kandydatów na członków Zarządu Banku, a także oceny Zarządu Banku w trakcie jego kadencji.
4. Indywidualnej ocenie odpowiedniości kandydata/członka Zarządu Banku podlega:
 - 1) poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego, obejmujące:
 - a) wykształcenie;
 - b) życiorys zawodowy;
 - c) kompetencje;odpowiednie do pełnienia funkcji członka Zarządu, w tym spełnianie kryteriów wymaganych od członka Zarządu nadzorującego zarządzania ryzykiem istotnym;
 - 2) rękojmią należytego wykonywania funkcji, w szczególności spełnianie kryteriów dotyczących:
 - a) niekaralności;
 - b) rękojmi;
 - c) sytuacji finansowej i przeciwdziałania potencjalnym konfliktom interesów;
 - d) niezależności osądu.
 - 3) poświęcanie czasu na wykonywanie obowiązków w Banku, polegające na gotowości przeznaczania wystarczającej ilości czasu na wykonywanie swoich obowiązków w Banku;
 - 4) niezależność, polegająca na spełnianiu wymogów niezależności wynikających z ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym;
 - 5) powiązania z Bankiem, polegające na spełnianiu wymogów specyficznych z Prawa spółdzielczego i Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych.
5. Ocena odpowiedniości posiada charakter indywidualny i kolektywny, przy czym ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego kandydata/członka Zarządu z osobna, natomiast ocena kolektywna dokonywana jest w stosunku do całego składu Zarządu.
6. W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu Rada Nadzorcza ocenia jego rzeczywiste kwalifikacje (wiedzę, umiejętności, doświadczenie) oraz reputację, natomiast ocena kolektywna Zarządu Banku działającego jako organ obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, a także ocenę reputacji Banku jako pochodnej działań i zachowań Członków Zarządu.
7. W zakresie strategii zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu Banku mają zastosowanie Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego i przyjęte przez Zarząd Banku, Radę Nadzorczą oraz Zebranie Przedstawicieli. Dobór Członków Zarządu Banku dokonywany jest tak, aby zagwarantowany został odpowiedni udział osób wykazujących się doświadczeniem, wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem. Indywidualne kompetencje poszczególnych kandydatów/członków Zarządu Banku dopełniają się, umożliwiając zapewnienie odpowiedniego poziomu przygotowania merytorycznego do kolegialnego zarządzania Bankiem.
8. Wyboru członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli. Ocena kwalifikacji kandydatów na członków Rady Nadzorczej dokonywana jest przez Zebranie Przedstawicieli przed dokonaniem wyboru kandydata na członka. Ocena kwalifikacji członków Rady Nadzorczej w czasie sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej oraz oceny funkcjonowania Rady Nadzorczej jako organu nadzoru dokonuje Zebranie Przedstawicieli.
9. Celem oceny jest stwierdzenie, czy kandydaci na członków Rady Nadzorczej oraz czy członkowie Rady Nadzorczej w czasie sprawowania swoich funkcji dają rękojmię sprawowania tych funkcji w sposób określony przepisami prawa, czy posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji swoich funkcji oraz czy reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.
10. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz dokonuje oceny zbiorowej Rady Nadzorczej jako organu nadzoru. W toku indywidualnej oceny odpowiedniości kandydata/członka Rady Nadzorczej, podobnie jak w przypadku kandydata na członka Zarządu.

11. Rada Nadzorcza jako organ podlega zbiorowej ocenie odpowiedności przez Zebranie Przedstawicieli, polegającej na weryfikacji, czy Rada Nadzorcza posiada łączny poziom kompetencji (kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia), tzn. jako całość dysponuje znajomością tych dziedzin, za które członkowie Rady Nadzorczej są zbiorowo odpowiedzialni oraz umiejętności pozwalające na skuteczne nadzorowanie działalności Banku. Zbiorowa ocena odpowiedności obejmuje ocenę możliwości podejmowania przez Radę Nadzorczą jako organu Banku decyzji w istotnych obszarach działania Banku z uwzględnieniem ryzyk towarzyszących tej działalności, w tym podejmowanie decyzji dotyczących modelu biznesowego, gotowości do podejmowania ryzyka, strategii oraz rynków, na których funkcjonuje Bank.

Zbiorowa ocena odpowiedności dokonywana jest jako ocena wtórna w okresie 2-letnim oraz w każdym zidentyfikowanym przez Bank przypadku, mającym wpływ na odpowiedzialność zbiorową Rady Nadzorczej.

Komisja ds. odpowiedności powołana przez Zebranie Przedstawicieli, po przeprowadzeniu analizy informacji zawartych w formularzach oceny, obejmujących samoocenę członków Rady Nadzorczej wydała pozytywną rekomendację dotyczącą indywidualnej oceny odpowiedności wszystkich członków Rady Nadzorczej. Zebranie Przedstawicieli, uwzględniając w/w rekomendację Komisji ds. odpowiedności uznało, że każdy z członków Rady Nadzorczej spełnia wymogi odpowiedności i podjęło w tym zakresie stosowne uchwały.

Ponadto w wyniku przeprowadzonego z wykorzystaniem Formularza Oceny Zbiorowej Rady Nadzorczej, procesu oceny zbiorowej Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Biłgoraju, Komisja odpowiedności wydała rekomendację zawierającą pozytywną ocenę odpowiedności zbiorowej Rady Nadzorczej stwierdzając, że kompetencje członków Rady Nadzorczej dopełniają się i pozwalają na odpowiedni poziom wykonywania zadań tego organu.

Komisja pozytywnie oceniła zdolność Rady Nadzorczej do skutecznego nadzorowania decyzji podejmowanych przez Zarząd, w istotnych obszarach działania Banku z uwzględnieniem ryzyk towarzyszących tej działalności. W tym podejmowanych decyzji dotyczących modelu biznesowego, gotowości do podejmowania ryzyka, strategii oraz rynków, na których funkcjonuje Bank.

Zebranie Przedstawicieli, po uwzględnieniu ww. rekomendacji podjęło uchwałę, w której Rada Nadzorcza w aktualnym składzie uzyskała pozytywną ocenę odpowiedności.

III. Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym zgodnie z Rekomendacją M

1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Biłgoraju odbywa się w sposób zapewniający realizację przepisów zawartych w Rozporządzeniu CRR, Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 czerwca 2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach, a także Rekomendacji M i Rekomendacji D Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Bank raz w roku ujawnia informacje dotyczące ryzyka operacyjnego określone w Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego (rekomendacja 17).
3. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2023r. wyniósł 1 639 tys. zł.
4. Nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, w tym nad spójnością systemu ze strategią i planem finansowym, pełni Rada Nadzorcza określając apetyt/tolerancję na ryzyko operacyjne oraz zatwierdzając strukturę organizacyjną.
5. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, a na jej podstawie, za opracowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, wdrożenie oraz jego właściwe funkcjonowanie. System zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega nadzorowi Prezesa Zarządu.

6. W Banku obowiązuje system zarządzania ryzykiem operacyjnym, funkcjonujący na trzech niezależnych poziomach, w ramach trzech wzajemnie uzupełniających się linii obrony z uwzględnieniem struktury organizacyjnej i kompetencji wynikających z regulaminu organizacyjnego Banku.
7. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym na pierwszym poziomie jest realizowane w jednostkach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku generujących ryzyko poprzez stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnienie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, w szczególności poprzez:
- 1) rejestrowanie informacji o incydentach i zdarzeniach operacyjnych w programie wspomagającym proces zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 2) podejmowanie działań ograniczających potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzących negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka,
 - 3) przekazywanie informacji dotyczących zdarzeń generujących ryzyko do komórek zarządzających na drugim poziomie.
- Zarządzanie ryzykiem operacyjnym na drugim poziomie realizowane jest przez wyodrębnione komórki organizacyjne Centrali Banku. Trzeci poziom stanowi audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
8. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły. Monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego odbywa się w okresach kwartalnych. Pomiar ryzyka operacyjnego przeprowadzany jest z wykorzystaniem wyników procesu samooceny ryzyka operacyjnego, w tym analizy mapy ryzyka oraz mapy procesów realizowanych przez Bank, wyników kontroli wewnętrznej, informacji zgromadzonych w bazach danych o zdarzeniach operacyjnych oraz analizy wskaźników KRI.
9. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku w 2023 roku był wspierany przez system informatyczny RISK AB.
10. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2023 roku podane są w poniższej tabeli.

Tabela nr 2: Wykaz strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego zarejestrowanych w 2023 roku

L.p.	Kategoria	Liczba zdarzeń	Strata brutto	Strata netto
1.	Oszustwa wewnętrzne	0	0	0
2.	Oszustwa zewnętrzne	0	0	0
3.	Zasady dotyczące zatrudnienie i bezpieczeństwa w miejscu pracy	0	0	0
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0	0	0
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0	0	0
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemu	3	1	0
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	33	23	0
	Razem	36	24	0

11. W 2023 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego. Żadne ze zdarzeń ryzyka operacyjnego nie miało charakteru poważnego co oznacza, że nie zagrażało bezpieczeństwu Banku. Nie wystąpiły zdarzenia dotyczące bezpieczeństwa systemów informatycznych płatności internetowych, a także nie wystąpiły incydenty naruszenia bezpieczeństwa systemów informatycznych. Nie wystąpiły również zdarzenia ryzyka operacyjnego wynikające z naruszenia przepisów dyrektywy PSD2.

12. Wprowadzone mechanizmy kontrolne pozwalają na ograniczenie liczby przypadków naruszeń.
13. Na przestrzeni 2023 roku nie wystąpiły skargi z tytułu czynności wykonywanych przez Bank.
14. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego w Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Biłgoraju ustalony na poziomie równym/mniejszym 5% funduszy własnych.
15. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym. W ramach tego procesu identyfikuje zdarzenia ryzyka operacyjnego, dokonuje ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.
16. Bank ponadto ogranicza ryzyko poprzez:
 - a) przestrzeganie przyjętych limitów dla strat rzeczywistych dla poszczególnych kategorii zdarzeń,
 - b) przestrzeganie wartości progowych dla kluczowych wskaźników ryzyka KRI,
 - c) realizowanie działań w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
 - d) przekazywanie bieżących informacji na temat istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się ryzyka i ograniczaniu jego wpływu,
 - e) stosowanie ubezpieczeń,
 - f) stosowanie zabezpieczeń technicznych,
 - g) stosowanie planów ciągłości działania i planów awaryjnych.

IV. Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem płynności finansowej zgodnie z Rekomendacją P

1. Bank raz do roku ujawnia informacje dotyczące ryzyka płynności określone w Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego (rekomendacja 18).
2. Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat realizacji zobowiązań.
3. Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności płatniczej, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Cel ten Bank realizuje poprzez utrzymywanie zapasu nadwyżki płynności na poziomie zapewniającym horyzont przeżycia (30 dni) bez konieczności sięgania do zobowiązań sektora finansowego, przestrzeganie nadzorczych miar płynności oraz zapewnienie stabilnych źródeł finansowania.
4. Zarządzanie płynnością ma na celu dostosowanie utrzymywanego poziomu aktywów płynnych do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności oraz zapewnienie posiadania i/lub łatwego dostępu do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów Banku.
5. W realizacji tego celu za szczególne istotne uznaje się dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób prywatnych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych. Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel, sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.
6. W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.
7. Bank utrzymuje płynność kierując się realizacją następujących celów operacyjnych:

- 1) Zarządzanie płynnością śróddzienną w celu zapewnienia bieżącego wykonywania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych,
 - 2) Utrzymywanie nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych na poziomie pozwalającym na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku, zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych,
 - 3) Uwzględnienie potrzeb płynności finansowej na etapie przygotowywania rocznych i długookresowych planów działalności Banku.
8. Polityka zarządzania ryzykiem płynności uwzględnia zasady i normy określone w regulacjach wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.
9. W procesie zarządzania płynnością finansową Banku istotne jest skorelowanie akcji kredytowej ze stabilnym wzrostem bazy depozytowej. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest bowiem ściśle od poziomu stabilnej bazy depozytowej Banku.
10. Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka.
11. W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami i specyfiką działalności poprzez:
- 1) Codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w BPS S.A. umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków,
 - 2) Codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów,
 - 3) Analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności/wymagalności w okresach miesięcznych,
 - 4) Wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 10 lat, 5 lat i 1 roku;
 - 5) Wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez klientów;
 - 6) Kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki;
 - 7) Analizę stopnia zrywalności i odnawialności depozytów terminowych oraz wcześniejszych spłat kredytów;
 - 8) Analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej;
 - 9) Analizę scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 10) Analizę nadwyżki płynności;
 - 11) Analizę źródeł ryzyka płynności.
12. Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych.
13. Limity zewnętrzne stanowią:
- 1) Wskaźnik LCR – określa stopień pokrycia wpływów płynności netto przez aktywa płynne w warunkach skrajnych przez okres 30 dni kalendarzowych. Minimalny poziom wskaźnika LCR wynosi 100%;
 - 2) Wskaźnik NSFR – określa relację dostępnej i wymaganej kwoty stabilnego finansowania, obliczaną przy założeniu wystąpienia sytuacji kryzysowej. Wskaźnik ma zapewnić stabilność finansowania Banku w okresie jednego roku. Minimalny poziom wskaźnika NSFR wynosi 100%.
14. System limitów wewnętrznych w Banku, w zakresie ryzyka płynności utrzymujących narażenie Banku na ryzyko płynności na poziomie zgodnym ze Strategią Banku, obejmuje następujące limity:
- 1) Minimalne wartości urealnionych wskaźników luki płynności,
 - 2) Minimalne wartości wskaźników stabilności bazy depozytowej,
 - 3) Minimalną wartość wskaźnika pokrycia depozytów niestabilnych aktywami płynnymi,
 - 4) Maksymalną wartość wskaźnika udziału dużych depozytów w sumie depozytów,
 - 5) Maksymalny poziom wskaźnika płynności zobowiązań pozabilansowych w stosunku do obligacji kredytowego (nominał), portfela kredytowego netto oraz sumy bilansowej,
 - 6) Stanu gotówki w kasach Banku,

Ponadto Bank monitoruje nie limitowane wskaźniki wczesnego ostrzegania.

15. W 2023 roku wszystkie wskaźniki zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne kształtowały się na akceptowalnym poziomie zapewniającym utrzymanie płynności finansowej Banku.
16. Bank cyklicznie w okresach miesięcznych i kwartalnych przeprowadza testy warunków skrajnych służące identyfikacji i określeniu ilościowemu ekspozycji Banku na możliwe przyszłe zagrożenia płynnościowe.
17. W okresach miesięcznych Bank przeprowadza następujące testy:
 - 1) Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank wskaźnika LCR i NSFR przy spadku wartości depozytów o 20%;
 - 2) Test odwrócony badający maksymalnie możliwy poziom spadku depozytów przy jednoczesnym utrzymaniu wskaźnika LCR i NSFR na poziomie min. 100%;
 - 3) Test odwrócony obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku;
 - 4) Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów o 20%.
 - 5) Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wypływu środków.
 - 6) Test warunków skrajnych dotyczący zmian wskaźników luki dla scenariuszy: pogorszenie jakości kredytów o 20%, wzrost należności kredytowych o 10% oraz spadek depozytów o 10%.
 - 7) Test warunków skrajnych obrazujący wielkość bufora płynności w różnych horyzontach czasowych (scenariusz wewnętrzny, systemowy i łączny);
 - 8) Testu warunków skrajnych w zakresie ryzyka AML zakładający szokowy wypływ 100% środków depozytowych klientów uwzględnionych w teście (o podwyższonym ryzyku), przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wartości wskaźnika LCR i NSFR na poziomie minimum 100%.
18. W okresach kwartalnych Bank przeprowadza następujące testy:
 - 1) Testy scenariuszowe, testy wrażliwości oraz testy odwrócone dotyczące badania przepływów luki ALMM, aktywów płynnych, wpływów i wypływów;
 - 2) Testy wrażliwości, scenariuszowe i odwrócone określające możliwe spadki wskaźnika LCR poniżej wartości limitu.
 - 3) Test wrażliwości zakładający dwa scenariusze: nagły wypływ 20% depozytów pokryty posiadanymi aktywami płynnymi oraz dwukrotne zwiększenie wag wpływów środków w ramach wyliczania wskaźnika pokrycia wpływów netto. Raporty o ekspozycji Banku na ryzyko płynności otrzymują: Zarząd w okresach miesięcznych oraz Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych.
 - 4) Testy odwrócone polegające na
 - a) określeniu poziomu spadku wartości aktywów, który spowodowałby sytuację niewypłacalności Banku tj. obniżenie wskaźnika globalnej luki płynności (rozumianego jako iloraz skumulowanych aktywów dla wszystkich przedziałów czasowych do skumulowanych pasywów dla wszystkich przedziałów czasowych) poniżej 1;
 - b) określenie poziomu wzrostu kredytów długoterminowych, który spowodowałby przekroczenie limitu luki niedopasowania dla przedziału powyżej 5 lat.
19. Podstawowe informacje dotyczące pozycji płynnościowej Banku:
 - 1) Podstawowym źródłem finansowania aktywów Banku były środki pozyskane od podmiotów niefinansowych, które na dzień 31.12.2023r. stanowiły 67,67% aktywów (środki instytucji rządowych i samorządowych finansowały aktywa w 16,63%, a kapitały 11,41%).
 - 2) Na koniec grudnia 2023r. w stosunku do roku poprzedniego baza depozytowa zwiększyła się o 0,83% (środki pozyskane od podmiotów niefinansowych wzrost o 8,5%, środki pozyskane od instytucji rządowych i samorządowych spadek o 21,7%).
 - 3) Kredyty według wartości nominalnej ukształtowały się na poziomie 97 464 tys. zł. i w 169,81% były pokryte depozytami stabilnymi. Nadwyżka depozytów ogółem nad kredytami wynosiła 109 681 tys. zł.
 - 4) Ze struktury zobowiązań wynika, że bazę depozytową tworzyły głównie depozyty osób prywatnych, które na 31.12.2023r. stanowiły 56,80%, JST 19,73% i przedsiębiorstw 23,47%. Według rodzaju depozytów dominowały depozyty bieżące z udziałem w bazie depozytowej 75,56%.

- 5) W bazie depozytowej nie występuje nadmierna koncentracja depozytów – duże depozyty ukształtowały się na poziomie 37 167 tys. zł i stanowiły 17,94% bazy depozytowej.
- 6) Bank dysponuje stabilną bazą depozytową – osad dla podmiotów sektora niefinansowego wynosił 86,58% natomiast instytucji rządowych i samorządowych 52,79%.
- 7) Aktywa płynne na koniec miesiąca grudnia 2023r, stanowiły 33,61% aktywów netto.
- 8) Bank przez cały 2023 rok posiadał łatwy dostęp do źródeł finansowania w Banku BPS SA, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na środki finansowe, w tym finansowania w ciągu dnia operacyjnego.
- 9) Nadwyżki środków finansowych były lokowane w instrumenty finansowe na rynku pieniężnym i kapitałowym. Zdywersyfikowany portfel inwestycji finansowych na koniec ubiegłego roku według wartości bilansowej wynosił 119 140 tys. zł i stanowił 48,39% aktywów netto.
- 10) Bank posiada plan awaryjny utrzymania płynności, który określa strategię i tryb postępowania w przypadku niedoborów płynności w sytuacjach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych, a także pozwala na uzyskanie zdolności do kompensacji niedoborów w dłuższym horyzoncie czasu. W roku 2023 nie wystąpiły czynniki zobowiązujące do uruchomienia Planu awaryjnego utrzymania płynności.
- 11) Bank jest obciążony ryzykiem płynności wynikającym z finansowania kredytów długoterminowych depozytami krótkoterminowymi i średnioterminowymi. Sytuacja w obszarze płynności finansowej była stabilna i nie stwarzała zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań. Bank spełniał limity nadzorcze i posiadał wystarczający poziom aktywów płynnych. Baza depozytowa charakteryzowała się dużą stabilnością, a akcją kredytową w pełni zabezpieczał wolumen depozytów stabilnych.
- 12) Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony.

Tabela nr 3: Urealniona luka płynności według stanu na 31.12.2023r.

Wyszczególnienie	do 1 m-ca	do 3 m-cy	do 6 m-cy	do 12 m-cy
Należności	109 609	5 854	5 703	10 213
Zobowiązania	56 684	12 884	15 747	92 074
Luka prosta	52 925	-7 030	-10 044	-81 862
Luka skumulowana	39 690	45 895	35 851	-46 010
Wskaźnik luki	1,93	1,66	1,42	0,74

V. Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w bankach zgodnie z Rekomendacją Z

V.1 Zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającemu z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów

1. Bank raz w roku ujawnia informacje na temat sposobu zarządzania istotnymi konfliktami interesów, zgodnie z wymaganiami Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego (rekomendacja 13.6).
2. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z Rekomendacji Z Bank określił zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającemu z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia z procesu decyzyjnego członka organu zarządzającego/nadzorującego Banku, w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.
3. W Banku została przyjęta przez Zarząd oraz zatwierdzona przez Radę Nadzorczą „Polityka w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów”, która określa zasady ograniczania konfliktu interesów, w tym zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów.

4. Zakres Polityki obejmuje:
 - 1) okoliczności, które stanowią konflikt interesów lub mogą powodować jego powstanie;
 - 2) zasady przeciwdziałania i zarządzania konfliktem interesów w Banku;
 - 3) środki i procedury stosowane przez Bank w celu przeciwdziałania i zarządzania konfliktem interesów.
5. Zgodnie z Polityką konflikt interesów oznacza okoliczności, w których występuje lub może występować sprzeczność pomiędzy interesem Banku, a interesem innych podmiotów lub osób, których dana sytuacja dotyczy. Konflikt interesów może powstać w szczególności w relacjach pomiędzy:
 - 1) Bankiem bądź pracownikiem Banku, a klientem Banku lub grupą klientów w sytuacji gdy interes Banku bądź interes własny pracownika Banku może wpłynąć na podejmowanie działań zgodnych z najlepiej pojętym interesem klienta;
 - 2) Bankiem a Członkiem organu bądź pracownikiem w sytuacji, gdy interes własny Członka organu Banku bądź interes własny pracownika może wpłynąć na bezstronne i obiektywne wykonywanie obowiązków służbowych wobec Banku;
 - 3) Bankiem a jego członkiem w sytuacji, gdy działanie zgodnie z interesem Banku może skutkować naruszeniem interesu członka;
 - 4) Bankiem a podmiotem zewnętrznym, z którym Bank ma zamiar zawrzeć umowę outsourcingu, umowę o świadczenie usług, umowę dostawy towaru w sytuacji, gdy działanie zgodnie z interesem Banku może skutkować naruszeniem interesu podmiotu, z którym Bank ma zamiar zawrzeć umowę.
6. Do obszarów działania Banku najbardziej narażonych na ryzyko wystąpienia konfliktu interesów należy zaliczyć w szczególności:
 - 1) Podejmowanie decyzji kredytowych, monitorowanie transakcji kredytowych;
 - 2) Polityka kadrowo-personalna, powiązania personalne;
 - 3) Postępowanie przetargowe, udzielanie zamówień, outsourcing;
 - 4) Rozpatrywanie reklamacji;
 - 5) Prowadzenie dodatkowej działalności zawodowej przez Członków organów Banku oraz pracowników Banku.
7. Bank stosuje następujące środki i procedury służące zapobieganiu konfliktowi interesów i minimalizowaniu negatywnych skutków jego występowania:
 - 1) Zapewnienie odpowiedniości Członków Zarządu Banku, Zarządu Banku jako organu kolegialnego oraz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku;
 - 2) Zapewnienie przekazywania przez Członków organów Banku informacji w zakresie prowadzonej działalności zawodowej i pozazawodowej;
 - 3) Zapewnienie anonimowych kanałów przekazywania informacji o naruszeniach oraz szkolenia dla pracowników m.in. z zakresu zasad przeciwdziałania i zarządzania konfliktem interesów;
 - 4) Działanie zgodnie z najlepiej pojętym interesem klientów Banku z uwzględnieniem interesu Banku;
 - 5) Równoważenie celów ilościowych celami jakościowymi w przypadku pracowników zaangażowanych w świadczenie usług klientom;
 - 6) Określenie trybu postępowania przy zawieraniu transakcji kredytowych z udziałowcami Banku oraz podmiotami powiązanymi z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, osobami zatrudnionymi w Banku, a także zawieranie transakcji kredytowych z Członkami Zarządu albo Rady Nadzorczej Banku, osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotami powiązanymi z nimi kapitałowo lub organizacyjnie;
 - 7) Niestosowanie korzystniejszych warunków, a w szczególności korzystniejszych stóp oprocentowania, niż stosowane przez Bank dla danego rodzaju umowy przy prowadzeniu rachunków bankowych oraz przy udzielaniu kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych, poręczeń osobom i podmiotom o których mowa powyżej;
 - 8) Zapobieganie dokonywaniu przez pracowników Banku transakcji własnych związanych z wykorzystaniem informacji poufnych oraz informacji stanowiących tajemnicę bankową;

- 9) Zakaz nadużywania przez pracowników uprawnień wynikających z zajmowanego stanowiska lub realizowanych zadań poprzez wydawanie poleceń służbowych bądź podejmowanie działań niezgodnych z regulacjami wewnętrznymi Banku oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
 - 10) Zapewnienie struktury organizacyjnej Banku, której celem jest rozdzielenie funkcji kontrolnych i funkcji operacyjnych;
 - 11) Zapewnienie przez kierowników takiego podziału kompetencji i organizacji pracy w nadzorowanych jednostkach /komórkach organizacyjnych, który ma na celu przeciwdziałanie konfliktom interesów oraz wskazywanie pracownikom nadzorowanych jednostek/komórek organizacyjnych właściwego sposobu postępowania w przypadku możliwości lub powstania konfliktu interesów.
8. W 2023 roku Bank dokonał weryfikacji i oceny przestrzegania „Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów”. Polityka była realizowana prawidłowo, zakres zasad oraz istniejące mechanizmy wdrożenia Polityki są wystarczające.

V.2 Informacje dotyczące wskaźnika maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym.

Zgodnie z zapisami wynikającymi z treści Rekomendacji Z (rekomendacja 15.3) Bank Spółdzielczy w Biłgoraju określił w zasadach wynagradzania w Banku maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pracowników w okresie rocznym. Stosunek ten ustalono na poziomie umożliwiającym skuteczne wykonywanie zadań przez pracowników

Tabela nr 4: Wskaźnik maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym

Okres	Średnie całkowite wynagrodzenie brutto członków Zarządu w okresie rocznym	Średnie całkowite wynagrodzenie brutto pracowników w okresie rocznym	Wartość wskaźnika (%)
2023	246 646,33	71 587,37	344,54%

Powyższy wskaźnik nie przekracza maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku określonego na poziomie 400% (od 30.12.2022r.).

V.3 Informacje dotyczące minimalnego czasu pracy członków Rady Nadzorczej Banku

1. Zgodnie z postanowieniami „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Biłgoraju” Członkowie Rady są zobowiązani do brania aktywnego udziału w posiedzeniach Rady, mając na względzie zapewnienie odpowiedniej i skutecznej realizacji powierzonych im obowiązków, aktywnego angażowania się w działalność Banku, podejmowania własnych prawidłowych, obiektywnych i niezależnych decyzji oraz dokonywania prawidłowych, obiektywnych i niezależnych ocen, a także do przeciwdziałania występowania konfliktu interesów.
2. Członkowie Rady powinni poświęcać odpowiednią ilość czasu na przygotowanie się do posiedzeń.

V.4 Zakończenie

Bank Spółdzielczy w Biłgoraju podejmuje szereg działań zmierzających do doskonalenia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i podnoszenia efektywności działalności Banku, przy pełnym zachowaniu bezpieczeństwa. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dalszy bezpieczny rozwój.

Oświadczenie Zarządu Banku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Biłgoraju oświadcza, że ustalenia opisane w „Ujawnieniu informacji w zakresie adekwatności kapitałowej, wynagrodzeń oraz innych informacji - według stanu na dzień 31 grudnia 2023r.” są zgodne ze stanem faktycznym, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

Imię i nazwisko	Stanowisko i funkcja	Podpis
Andrzej Masztalewicz	Prezes Zarządu	
Jadwiga Sulowska	Wiceprezes Zarządu	
Małgorzata Czerw	Członek Zarządu	

Biłgoraj, dnia 24 kwietnia 2024r.